

U K Ł A D

pomiędzy Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii, dotyczący załatwienia spraw finansowych.

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (określany w dalszym ciągu jako „Rząd Polski”) i Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii (określany w dalszym ciągu jako „Rząd Zjednoczonego Królestwa”) uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1.

(1) Rząd Polski zapłaci Rządowi Zjednoczonego Królestwa kwotę £ 5.465.000 (pięć milionów czterysta sześćdziesiąt pięć tysięcy funtów szterlingów), z której:

- (a) kwota £ 2.665.000 (dwa miliony sześćset sześćdziesiąt pięć tysięcy funtów szterlingów) stanowić będzie całkowite i ostateczne załatwienie roszczeń związanych z brytyjskim mieniem, prawami i interesami, dotkniętymi bezpośrednio lub pośrednio, przed datą niniejszego układu, przez polskie przepisy nacjonalizacyjne, wyłączeniowe i inne podobne przepisy, wymienione w wykazie załączonym do niniejszego układu oraz przez zarządzenia wydane na podstawie wyżej wymienionych polskich przepisów;
- (b) kwota £ 2.800.000 (dwa miliony osiemset tysięcy funtów szterlingów) stanowić będzie całkowite i ostateczne załatwienie długów wobec Rządu Zjednoczonego Królestwa lub wobec obywateli brytyjskich — zapłata których była gwarantowana przez Rząd Polski oraz innych przedwojennych długów bankowych i handlowych.

(2) Rząd Polski wpłaci towarzystwu Lazard Brothers & Company Limited w Londynie i towarzystwu Prudential Assurance Company Limited w Londynie odpowiednio kwoty £ 427.600 (czteryście dwadzieścia siedem tysięcy sześćset funtów szterlingów) i £ 107.400 (sto siedem tysięcy czterysta funtów szterlingów).

Artykuł 2.

Zapłata kwot wymienionych w paragrafach (1) i (2) artykułu 1 będzie dokonana:

- (a) przez zużycie sum, które w dacie wejścia w życie niniejszego układu będą zapisane na dobro Publicznego Powiernika (Public Trustee) — Rachunek Polskich Roszczeń Finansowych (Polish Financial Claims Account),
- (b) przez zużycie dalszych sum, które, gdyby nie postanowienia artykułu 10 niniejszego układu, byłyby wpłacane do Narodowego Banku Polskiego na rachunek Nr 3, zgodnie z artykułem 15 Układu Handlowego i Finansowego między Rządem Polskim a Rządem Zjednoczonego Królestwa, podpisanego w Warszawie dnia 14 stycznia 1949 r.,
- (c) ratami płatnymi przez Rząd Polski dnia 30 listopada każdego roku, poczynając od dnia 30 listopada 1955 roku, opartymi na wartości f. o. b. w szterlingach importu z Polski do Zjednoczonego Królestwa.

Artykuł 3.

Wysokość rat określonych, w paragrafie (c) artykułu 2 niniejszego układu będzie następująca:

- (a) w stosunku do dwunastomiesięcznego okresu kończącego się dnia 30 czerwca 1955 r. 5 procent wpływów szterlingowych, opartych na wartości f. o. b. importu z Polski do Zjednoczonego Królestwa w tym dwunastomiesięcznym okresie, przekraczających £ 10 milionów,
- (b) w każdym następnym dwunastomiesięcznym okresie kończącym się dnia 30 czerwca, aż do dwunastomiesięcznego okresu kończącego się dnia 30 czerwca 1967 r. 3.3 procent wpływów szterlingowych, opartych na wartości f. o. b. importu z Polski do Zjednoczonego Królestwa w danym dwunastomiesięcznym okresie, przekraczających £ 10 milionów, a nie przekraczających £ 20 milionów i 5 procent takich wpływów szterlingowych, jakie będą przekraczały £ 20 milionów.
- (c) o ile kwoty wymienione w paragrafach (1) i (2) artykułu 1 nie zostały by w całości zapłacone do dnia 30 czerwca 1967 r. wysokość wpłat w dwunastomiesięcznym okresie zaczynającym się

dnia 1 lipca 1967 r. i w okresach następnych powinna być równa 5 procent wpływów szterlingowych, opartych na wartości f. o. b. importu z Polski do Zjednoczonego Królestwa.

Artykuł 4.

Dla celów niniejszego układu określenie:

- (1) (a) „brytyjscy obywatele” oznacza:
- (i) osoby fizyczne, które w dacie podpisania niniejszego układu były obywatelami Zjednoczonego Królestwa i kolonii albo osobami pozostającymi pod ochroną brytyjską, jako przynależne do obszarów, za których stosunki międzynarodowe odpowiedzialny jest Rząd Zjednoczonego Królestwa, oraz ich spadkobiercy i prawni przedstawiciele oraz
 - (ii) spółki, firmy i stowarzyszenia zarejestrowane lub utworzone zgodnie z prawem obowiązującym w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii albo na terytorium, za którego stosunki międzynarodowe odpowiedzialny jest w dacie podpisania niniejszego układu Rząd Zjednoczonego Królestwa —

z tym, że te osoby, spółki, firmy i stowarzyszenia były również brytyjskimi obywatelami zgodnie z podaną wyżej definicją w dacie, w której powstało roszczenie,

- (b) „brytyjska własność” oznacza:
- wszelkie mienie, prawa i interesy dotknięte przez różne polskie zarządzenia, które w dacie odnośnej ustawy lub dekretu, a w przypadku określonym poniżej w paragrafie (2) — w dacie, w której uważa się, że odnośne zarządzenie zostało zastosowane do danego mienia, stanowiły własność bezpośrednio lub pośrednio, w całości lub w części i to zarówno prawnie jak i w formie faktycznego użytkowania — obywateli brytyjskich, w takim rozmiarze, w jakim je posiadali.

(2) W stosunku do roszczeń związanych z przepisami nacjonalizacyjnymi, wyłączeniowymi i innymi podobnymi, za datę, w której roszczenie powstało, należy uważać datę, w której odnośna ustawa lub dekret zostały ogłoszone, z wyjątkiem roszczeń, wynikających z zarządzeń opartych na ustawach i dekretach oznaczonych 9, 11, 12 w wykazie załączonym do niniejszego układu, kiedy za datę, w której roszczenie powstało należy uważać datę, w której odnośne zarządzenie zostało zastosowane do własności obywatela brytyjskiego.

Artykuł 5.

Rząd Zjednoczonego Królestwa niniejszym oświadcza we własnym imieniu i w imieniu obywateli brytyjskich, że zawarcie niniejszego układu i wypełnienie jego postanowień przez Rząd Polski będzie przyjęte

jako zupełne zaspokojenie i ostateczne zwolnienie od wszelkiej odpowiedzialności wobec brytyjskich obywateli, właścicieli roszczeń i długów wymienionych w paragrafie (1) artykułu 1 zarówno przedstawionych przed, jak i po dacie podpisania niniejszego układu, i że Rząd Zjednoczonego Królestwa nie będzie przedstawiał Rządowi Polskiemu, po wejściu w życie niniejszego układu, żadnych roszczeń wynikłych przed datą niniejszego układu z różnych polskich przepisów wymienionych w wykazie załączonym do niniejszego układu i z zarządzeń wydanych na podstawie wyżej wymienionych polskich przepisów, w imieniu jakichkolwiek osób zarówno włączonych w definicję brytyjskich obywateli, jak i nie włączonych.

Artykuł 6.

(1) Rząd Zjednoczonego Królestwa przejmie wszelkie dokumenty, stwierdzające tytuły własności, które są do uzyskania i dotyczą roszczeń obywateli brytyjskich, objętych artykułem 1 (1) niniejszego układu.

(2) Jeżeli takie dokumenty, dotyczące jakiegoś roszczenia, nie są do uzyskania (jak na przykład, jeżeli dokumenty stwierdzające tytuł własności nie zostały wystawione lub jeżeli dokumenty takie dotyczą również mienia, praw lub interesów nie dotkniętych przez różne przepisy polskie) Rząd Zjednoczonego Królestwa powinien uzyskać dokument wystawiony przez obywatela brytyjskiego, któremu ma być dokonana zapłata, o zrzeczeniu się przez niego wszelkich roszczeń, do których odnosi się zapłata.

(3) Rząd Zjednoczonego Królestwa przechowywać będzie dokumenty uzyskane zgodnie z postanowieniami paragrafów (1) i (2) tego artykułu i wyda Rządowi Polskiemu te dokumenty, dotyczące każdego roszczenia, bezpośrednio po ostatecznej zapłacie, dokonanej przez Rząd Polski zgodnie z artykułem 1 niniejszego układu.

(4) Rząd Zjednoczonego Królestwa przedstawi Rządowi Polskiemu nie później niż dnia 30 czerwca 1957 r. dane szczegółowe dotyczące dokumentów uzyskanych zgodnie z paragrafem (1) i (2) tego artykułu.

Artykuł 7.

Umawiające się Rządy będą współpracować we wszystkich sprawach dotyczących wykonywania niniejszego układu i w tym celu będą wzajemnie dostarczać sobie wszelkich niezbędnych informacji. W szczególności Rząd Polski dostarczy na żądanie Rządu Zjednoczonego Królestwa takich szczegółów, dotyczących tytułów własności i wartości, jakie są w posiadaniu właściwych władz polskich, dla umożliwienia Rządowi Zjednoczonego Królestwa określenia roszczeń obywateli brytyjskich.

Artykuł 8.

Wszelkie roszczenia Rządu Zjednoczonego Królestwa do Rządu Polskiego wynikające:

- (a) z porozumień dokonanych na podstawie układu z dnia 20 stycznia 1930 r. co do załatwienia polskiego długu wobec Rządu Zjednoczonego Królestwa w związku z niezapłaconą resztą kosztów zajmowania terenów plebiscytowych Górnego Śląska i Olsztyna, oraz
 - (b) z porozumień zawartych między Rządem polskim a Rządem Zjednoczonego Królestwa dnia 11 grudnia 1924 r. dotyczących konsolidacji zobowiązań reliefowych, zaciągniętych przez Polskę zgodnie z ustaleniami Komitetu Międzynarodowej Pomocy Kredytowej, a posiadanych przez Rząd Zjednoczonego Królestwa —
- należy uważać za wygasłe.

Artykuł 9.

Rząd Polski nie będzie dochodzić u Rządu Zjednoczonego Królestwa roszczenia, wynoszącego około £ 3 miliony (trzy miliony funtów szterlingów), wymienionego podczas dyskusji w listopadzie 1950 r. na Angielsko-Polskiej ad hoc Komisji do Spraw Niepolitycznych.

Artykuł 10.

(1) Wszelkie kwoty, które zgodnie z artykułem 15 Układu Handlowego i Finansowego między Rządem Polskim, a Rządem Zjednoczonego Królestwa podpisanego w Warszawie dnia 14 stycznia 1949 r., mają być wpłacane do Narodowego Banku Polskiego na rachunek Nr 3 będą, począwszy od dnia wejścia w życie niniejszego układu, wpłacane przez Rząd Polski Rządowi Zjednoczonego Królestwa.

(2) Sumami płatnymi Rządowi Zjednoczonego Królestwa zgodnie z paragrafem (1) tego artykułu będą kwoty pozostałe po odjęciu kosztów prawnych, poniesionych w Zjednoczonym Królestwie przy realizacji składników majątkowych, które zostały zwolnione spod kontroli Kuratora Mienia Nieprzyjacielskiego (Custodian of Enemy Property) zgodnie z postanowieniami układu między Rządem Polskim i Rządem Zjednoczonego Królestwa dotyczącego stosunków pieniężnych i własności, poddanych specjalnym zarządzeniom po 1 września 1939 r. podpisanego w Warszawie dnia 14 stycznia 1949 r. Rząd Polski dostarczy, o ile o to wystąpi Rząd Zjednoczonego Królestwa, szczegółów dotyczących potrąconych kosztów prawnych.

Artykuł 11.

Postanowienia:

- (a) Protokołu dotyczącego odszkodowania za brytyjskie interesy dotknięte polską ustawą z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej, podpisanego w Warszawie dnia 31 października 1947 r.,
- (b) Układu Handlowego i Finansowego między Rządem Polskim a Rzą-

dem Zjednoczonego Królestwa, podpisanego w Warszawie dnia 14 stycznia 1949 r., oraz

(c) Układu pomiędzy Rządem Polskim a Rządem Zjednoczonego Królestwa dotyczącego stosunków pieniężnych i własności, poddanych specjalnym zarządzeniom po 1 września 1939 r., podpisanego w Warszawie dnia 14 stycznia 1949 r.,

które są sprzeczne lub nie pokrywają się z postanowieniami niniejszego układu, uważane będą jako nie będące więcej w mocy.

Artykuł 12.

Układ niniejszy wchodzi w życie z dniem jego podpisania.

Na dowód czego podpisani, zaopatrzeni we właściwe pełnomocnictwa przez swoje Rządy, złożyli podpisy na niniejszym Układzie i przyłożyli swe pieczęcie.

Sporządzono w Warszawie w dwóch egzemplarzach dnia 11 listopada tysiąc dziewięćset pięćdziesiątego czwartego roku w języku polskim i angielskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne.

Z upoważnienia Rządu
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

M. Kociniński

Z upoważnienia Rządu
Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii
i Północnej Irlandii

A. K. Goble

AGREEMENT

between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the Polish People's Republic relating to a settlement of financial matters.

The Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (hereinafter referred to as "the United Kingdom Government") and the Government of the Polish People's Republic (hereinafter referred to as "the Polish Government") have agreed as follows:

Article 1

(1) The Polish Government shall pay to the United Kingdom Government the sum of £ 5,465,000 (five million, four hundred and sixty-five thousand pounds sterling) of which

(a) the sum of £ 2,665,000 (two million, six hundred and sixty-five thousand pounds sterling) shall be in full and final settlement of claims in respect of British property, rights and interests affected directly or indirectly prior to the date of the present Agreement by the Polish measures of nationalisation, expropriation and other similar measures, set out in the Schedule to the present Agreement, and regulations made under the aforesaid Polish measures;

(b) the sum of £ 2,800,000 (two million, eight hundred thousand pounds sterling) shall be in full and final settlement of debts due to the United Kingdom Government or to British nationals, the payment of which has been guaranteed by the Polish Government, and of other pre-war banking and commercial debts.

(2) The Polish Government will pay to Lazard Brothers and Company Limited, London, and to the Prudential Assurance Company Limited, London, the sums of £ 427,600 (four hundred and twenty-seven thousand, six hundred pounds sterling) and £ 137,400 (one hundred and seven thousand, four hundred pounds sterling) respectively.

Article 2

Payment of the sums mentioned in paragraphs (1) and (2) of Article 1 shall be made:

- (a) by utilising the sums which at the date of coming into force of the present Agreement are standing to the credit of the Public Trustee, Polish Financial Claims Account;
- (b) by utilising any further sums which but for the provisions of Article 10 of the present Agreement would have been paid into the National Bank of Poland No. 3 Account in accordance with Article 15 of the Trade and Finance Agreement between the United Kingdom Government and the Polish Government signed in Warsaw on 14th January, 1949; and
- (c) by instalments to be paid by the Polish Government on 30th November in each year, beginning on 30th November, 1955, based on the f. o. b. value in sterling of imports into the United Kingdom from Poland.

Article 3

The total of the instalments referred to in paragraph (c) of Article 2 of the present Agreement shall be as follows:

- (a) in respect of the period of twelve months ending 30th June, 1955, 5 per cent. of the sterling proceeds, based on the f. o. b. value, of imports into the United Kingdom from Poland in that period of twelve months in excess of £ 10 million;
- (b) in each period of twelve months ending 30th June thereafter until the period of twelve months ending 30th June, 1967, 3.3 per cent. of the sterling proceeds, based on the f. o. b. value, of imports into the United Kingdom from Poland in each period of twelve months in excess of £ 10 million and not exceeding £ 20 million, and 5 per cent. of such sterling proceeds as are in excess of £ 20 million;
- (c) if the sums mentioned in paragraphs (1) and (2) of Article 1 shall not have been paid in full by 30th June, 1967, the sum to be applied in the period of twelve months beginning on 1st July, 1967, and thereafter to the instalments shall be the equivalent of 5 per cent. of the sterling proceeds, based on the f. o. b. value, of imports into the United Kingdom from Poland.

Article 4

For the purposes of the present Agreement --

(1) (a) "British nationals" shall mean --

- (i) physical persons who at the date of the signature of the present Agreement are citizens of the United Kingdom and Colonies or British protected persons belonging to any of the territories for whose international relations the United Kingdom Government are responsible and their heirs and legal representatives; and

(ii) companies, firms and associations incorporated or constituted under the laws in force in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland or in any territory for whose international relations the United Kingdom Government are at the date of the signature of the present Agreement responsible; provided that the persons, companies, firms and associations concerned were equally British nationals in accordance with the foregoing definition at the date on which their claim arose.

(b) "British property" shall mean: —
all property, rights and interests affected by the various Polish measures which on the date of the relevant law or decree, or as specified in paragraph (2) below, at the date on which the relevant measure is deemed to have been applied to the property, were owned directly or indirectly, in whole or in part, and whether legally or beneficially, by British nationals, to the extent to which they were so owned.

(2) In relation to claims in respect of measures of nationalisation, expropriation and other similar measures, the date on which the claim arose shall be deemed to be the date on which the relevant law or decree was published, except that in the case of a claim arising out of measures based on the laws or decrees numbered 9, 11 and 12 of the Schedule to the present Agreement, the date on which the claim arose shall be deemed to be the date on which the relevant measure was applied to the property of a British national.

Article 5

The United Kingdom Government hereby declare, on their own behalf and on behalf of British nationals, that the conclusion of the present Agreement and compliance by the Polish Government with its terms shall be accepted in full satisfaction and final discharge of all liability to British nationals, owners of the claims and debts mentioned in paragraph (1) of Article 1, whether presented before or after the date of the signature of the present Agreement, and that the United Kingdom Government will not present to the Polish Government after the entry into force of the present Agreement any claim arising prior to the date of the present Agreement out of the various Polish measures enumerated in the Schedule to the present Agreement, and regulations made under the aforesaid Polish measures, on behalf of any persons whether included in the definition of British nationals or not.

Article 6

(1) The United Kingdom Government shall obtain all documents of title which are available relating to the claims of British nationals under Article 1 (1) of the present Agreement.

(2) If such documents relating to any claims are not available (as, for example, if documents of title have not been executed or if the documents also relate to property, rights or interests unaffected by any of the various Polish measures) the United Kingdom Government shall obtain a document signed by the British national to whom the payment

is to be made, surrendering all claims by him to which the payment relates.

(3) The United Kingdom Government shall retain custody of the documents obtained in accordance with the provisions of paragraphs (1) and (2) of this Article and shall deliver to the Polish Government such documents relating to each claim as soon as the final payment under Article 1 of the present Agreement shall have been made by the Polish Government.

(4) The United Kingdom Government shall submit to the Polish Government not later than 30th June, 1957, particulars concerning documents obtained in accordance with paragraphs (1) and (2) of this Article.

Article 7

The contracting Governments shall co-operate in all matters affecting the operation of the present Agreement and to that end shall furnish each other with all necessary information. In particular the Polish Government shall furnish at the request of the United Kingdom Government such details of title and of value as are held by the appropriate Polish authorities to enable the United Kingdom Government to determine the claims of British nationals.

Articles 8

Any claims of the United Kingdom Government against the Polish Government arising out of: —

- (a) arrangements made under the Agreement of 20th January, 1930, for the settlement of the Polish debt to the United Kingdom Government in respect of unpaid balances of costs of occupation of the Plebiscite Area of Upper Silesia and Oisztyn, and
- (b) arrangements made between the United Kingdom Government and the Polish Government on 11th December, 1924, regarding the funding of relief bonds issued by Poland under the International Relief Credits Committee Scheme, and held by the United Kingdom Government,

shall be deemed to be extinguished.

Article 9

The Polish Government will not pursue the claim amounting to about £ 3 million (three million pounds sterling) against the United Kingdom Government referred to during the discussions in November, 1950, of the Anglo-Polish ad hoc Committee on Non-political Matters.

Article 10

(1) Any sums which, in accordance with Article 15 of the Trade and Finance Agreement between the United Kingdom Government and the Polish Government, signed in Warsaw on 14th January, 1949, are payable to the National Bank of Poland No. 3 Account shall, as from the date of coming into force of the present Agreement, be paid by the Polish Government to the United Kingdom Government.

(2) The sums payable to the United Kingdom Government in accordance with paragraph (1) of this Article shall be the amounts remaining after deduction of the legal expenses incurred in the United Kingdom in realising the assets which have been released from control by the Custodian of Enemy Property, under the provisions of the Agreement between the United Kingdom Government and the Polish Government relating to Money and Property subjected to Special Measures since 1st September, 1939, signed in Warsaw on 14th January, 1949. The Polish Government shall, if so requested by the United Kingdom Government, furnish particulars of the legal expenses deducted.

Article 11

Any provisions of: —

- (a) the Minute concerning compensation for British interests affected by the Polish Law of 3rd January, 1946, regarding the taking over by the State of the basic branches of the national economy, signed in Warsaw on 31st October, 1947;
- (b) the Trade and Finance Agreement between the United Kingdom Government and the Polish Government, signed in Warsaw on 14th January, 1949; and
- (c) the Agreement between the United Kingdom Government and the Polish Government relating to Money and Property subjected to Special Measures since 1st September, 1939, signed in Warsaw on 14th January, 1949,

which are contrary to, or inconsistent with, the provisions of the present Agreement shall be regarded as no longer in force.

Article 12

The present Agreement shall come into force on the date of signature thereof.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto by their respective Governments, have signed the present Agreement and affixed thereto their seals.

Done in duplicate at Warsaw this eleventh of November nineteen hundred and fifty-four, in the English and Polish languages, both text being equally authentic.

On behalf of the Government of the
United Kingdom of Great Britain
and Northern Ireland

A. D. Noble

On behalf of the
Government of the
Polish People's Republic

H. Kotlicki